

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
_____ Діброва А.Д.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри організації підприємництва
та біржової діяльності
Протокол № 6 від « 14» травня 2020 р.
Завідувач кафедри
_____ **Ільчук М.М.**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ І ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА В АГРАРНИХ
ФОРМУВАННЯХ**

для підготовки фахівців освітнього ступеню «бакалавр»
Галузь знань 07 – Управління та адміністрування
Спеціальність 071 – облік і оподаткування

Факультет економічний

Розробники: к.е.н. доц. Любар Р.П.

Київ – 2020р.

1. Опис навчальної дисципліни

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА В АГРАРНИХ ФОРМУВАННЯХ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень				
Освітній ступінь	Бакалавр			
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»			
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»			
Освітня програма	«Облік і аудит»			
Характеристика навчальної дисципліни				
Вид	денна форма навчання (вибіркова)		заочна форма навчання (вибіркова)	
Загальна кількість годин	93		28	
Кількість кредитів ECTS	3		1	
Кількість змістових модулів	2		2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)				
Форма контролю	Екзамен		Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання				
	денна форма навчання	денна форма навчання (СТ)	заочна форма навчання	заочна форма навчання (СТ)
Рік підготовки (курс)	4	4	5	5
Семестр	8	8	9	10
Лекційні заняття	15 год.	15 год.	16 год.	16 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	30 год.	12 год.	14 год.
Лабораторні заняття	год.	год.	год.	год.
Самостійна робота	48 год.	30 год.	32 год.	50 год.
Індивідуальні завдання	год.	год.	год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	3	3	3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета “Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях” - дати знання з організації ефективного виробництва в аграрних формуваннях різних організаційно-правових форм.

Завдання дисципліни полягає в тому, щоб розкрити:

- наукові основи організації сільськогосподарського виробництва;
- планування виробничого потенціалу аграрних формувань та організацію його використання;

- планування виробництва в аграрних формуваннях;
- основи раціональної організації виробництва в аграрних формуваннях;
- організацію галузей рослинництва, тваринництва, промислових виробництв та промислів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: поняття системи ведення господарства; види аграрних формувань і об'єднань; організацію використання земельних, трудових і матеріальних ресурсів; суспільні форми організації виробництва; організацію галузей рослинництва, тваринництва, промислових виробництв та промислів; форми, методи та процеси планування на підприємстві; систему планів підприємства; склад показників планування та методику їх розрахунку; структуру та технології розроблення перспективних, річних та оперативних планів сільськогосподарських підприємств; методику оптимізації виробничої програми підприємства; методику планування ефективного використання виробничого потенціалу підприємств.

вміти: організовувати ефективне функціонування аграрних формувань; розробляти заходи щодо ефективного використання земельних, трудових і матеріальних ресурсів; розробляти перспективні, поточні та оперативні плани; розробляти заходи по раціональному веденню галузей рослинництва, тваринництва, промислових виробництв та промислів.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної та заочної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усьо-го	у тому числі					Усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Наукові основи організації планування сільськогосподарського виробництва												
Предмет, завдання і методи науки	4	2	2					2	2			
Система ведення господарства	4	2	2					2	2			
Види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи	4	2	2					2	2			
Організація використання землі, засобів виробництва і трудових ресурсів	4	2	2					2	2			
Основи та організація планування в аграрних формуваннях	2		2			2			2			2
Планування виробництва продукції в аграрних формуваннях	4	2	2					2	2			
Планування собівартості продукції і фінансовий	4	2	2					2	2			

план підприємства												
Суспільні форми організації виробництва	2		2	2					2			2
Разом за змістовим модулем 1	26	10	16	6					10	16		6
Змістовий модуль 2. Наукові основи організації виробництва в аграрних формуваннях												
Організація рільництва і кормо виробництва	4	2	2						2	2		
Організація овочівництва, садівництва і виноградарства	2		2	2						2		2
Організація скотарства в аграрних формуваннях	4	2	2						2	2		
Організація вирощування молодняку ВРХ	2		2	2						2		2
Організація вівчарства	2		2							2		
Організація виробництва продукції свинарства та її ринок	4	2	2						2	2		
Організація виробництва продукції птахівництва та їх ринки.				2								2
Організація зберігання, переробки та реалізації продукції в аграрних формуваннях	4		2	2						2		2
Разом за змістовим модулем 2	20	6	14	8					6	6		8
Усього годин	46	16	30	14					16	12		14

2. Програма та структура навчальної дисципліни для: – скороченого терміну заочної форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Заочна форма						Заочна форма (СТ)					
	Усьо-го	у тому числі					Усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Наукові основи організації і планування сільськогосподарського виробництва												
Предмет, завдання і методи науки	4	2	2					2	2			
Види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи	4	2	2					2	2			
Організація використання землі, засобів виробництва	4	2	2					2	2			

і трудових ресурсів												
Основи та організація планування в аграрних формуваннях	2		2			2			2			2
Планування виробництва продукції в аграрних формуваннях	4	2	2					2	2			
Планування собівартості продукції і фінансовий план підприємства	4	2	2					2	2			
Суспільні форми організації виробництва	2		2			2			2			2
Предмет, завдання і методи науки	2		2			2			2			2
Разом за змістовим модулем 1	26	10	16					10	16			6
Змістовий модуль 2. Наукові основи організації і планування сільськогосподарського виробництва												
Організація рільництва і кормо виробництва	4	2	2					2	2			
Організація овочівництва, садівництва і виноградарства	2		2			2			2			2
Організація скотарства в аграрних формуваннях	4	2	2					2	2			
Організація вирощування молодняку ВРХ	2		2			2			2			2
Організація вівчарства	2		2			2			2			
Організація виробництва продукції свинарства та її ринок	4	2	2					2	2			
Організація виробництва продукції птахівництва та їх ринки.						2			2			2
Організація зберігання, переробки та реалізації продукції в аграрних формуваннях	4		2						2			2
Разом за змістовим модулем 2	20	6	14					6	6			8
Усього годин	46	16	30					16	14			14

1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Визначення рівня беззбиткового обсягу виробництва продукції	2
2.	Земельні угіддя господарства їх використання та поліпшення	2

3.	Планування урожайності сільськогосподарських культур	2
4.	Економічна оцінка сільськогосподарських культур	2
5.	Визначення розміру посівних площ і виробництва продукції рослинництва	
6.	Розрахунок потреби і вартості насіння	2
7.	Розрахунок потреби і використання сільськогосподарської техніки	2
8.	Розрахунок потреби і вартості добрив та засобів захисту	2
9.	План використання продукції рослинництва	2
10.	Планування трудових ресурсів та складання технологічних карт у рослинництві	2
11.	Планування витрат у рослинництві та собівартість продукції	2
12.	Планування поголів'я ВРХ	2
13.	Організація зеленого конвеєра	2
14.	Планування виробництва і реалізації молока та м'яса	2
15.	Планування кормової бази	2
16.	Планування витрат виробництва у тваринництві	2

2. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Розставте у відповідності до класифікації системи господарства наступні відповіді:

А. За технологічною ознакою	1. Система рослинництва
	2. Система землеробства
	3. Організаційна
	4. Система удобрення
В. За галузевим принципом	5. Система оплати праці
	6. Система годівлі
С. За структурним принципом	7. Система тваринництва
	8. Система допоміжних і обслуговуючих виробництв
	9. Виробнича
	10. Соціальна

2. Потреба в добривах визначається на основі:

1	Розміру посівних площ
2	Норм внесення та розміру посівних площ
3	Урожайністю сільськогосподарських культур
4	Цін на добрива

3. Як називається підприємство, яке має статутний фонд, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами і несе відповідальність тільки своїм майном

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

4. До якої форми господарювання належать приватно-орендні підприємства?

1	Приватної;
---	------------

2	Державної ;
3	Колективної;
4	Ні до одної з перелічених.

5. Скільки відсотків голосів необхідно мати для вирішення питань про напрями діяльності ТОВ, затвердження його планів та звітів:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

6. Для ведення фермерського господарства безоплатно в постійне користування надаються земельні ділянки розміром не більше:

1	20 га
2	50 га
3	100 га
4	150 га

7. Як називається коефіцієнт який показує вартість основних виробничих фондів на одного середньорічного працівника:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

8. При якій організаційно-правовій формі підприємства передбачена обов'язкова трудова участь засновників у його діяльності?

1	товариство з обмеженою відповідальністю
2	акціонерне товариство
3	виробничий кооператив
4	приватно – орендне підприємство

9. Як називається відсоток суми прибутку на 1 грн суми вартості основних і оборотних фондів:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

10. Бізнес план відноситься до:

1	Оперативного планування
2	Перспективного планування
3	Річного планування
4	Галузевого планування

11. Розставте у відповідності до класифікації, плани сільськогосподарського підприємства:

А. Перспективне	1. Плани-наряди бригадам, ланкам, агрегатам, окремим виконавцям робіт
В. Річне	2. Виробничі програми бригад, ферм та ін. підрозділів
С. Оперативне	3. Робочі плани бригад, орендних колективів, та ін
	4. Річний план економічного і соціального розвитку підприємства
	5. Бізнес-план
	6. Квартальні, місячні, декадні плани ферм, підсобних підприємств

12. Розставте підприємства різних видів в залежності від таких класифікаційних ознак:

А. Правовий статус і форма господарювання	1. Кооперативні
В. Форма власності майна	2. Приватні

С. Мета й характер діяльності	3. Орендні
	4. Господарські товариства
	5. Комунальні
	6. Одноосібні
	7. Колективні
	8. Державні
	9. Комерційні
	10. Некомерційні

13. Керівника державного підприємства

1	Обирає колектив
2	Вирішується на загальних зборах
3	Призначає власник майна
4	Спостережна комісія

14. Розставте показники використання виробничих фондів в залежності від таких класифікаційних ознак:

А. Показники ефективності використання виробничих фондів	1. Коефіцієнт вибуття
В. Показники руху основних виробничих фондів	2. Фондовіддача
С. Показники використання енергетичних засобів	3. Фондомісткість
	4. Коефіцієнт оновлення
	5. Енергоощадність
	6. Коефіцієнт зношення
	7. Енергоозброєність

15. Який орган створюється для контролю за фінансово-господарською діяльністю кооперативу:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

16. Членами фермерського господарства не можуть бути:

1	Родичі
2	Особи які працюють за договором
3	Подружжя
4	Всі вище перелічені можуть бути

17. Розставте у відповідності до класифікації засобів виробництва, в залежності від таких класифікаційних ознак:

А. За їх роллю в процесі праці	1. Засоби виробничого призначення
В. За характером участі у процесі виробництва	2. Предмети праці
С. За їх значенням у процесі виробництва	3. Основні
	4. Невиробничі основні засоби
	5. Засоби праці
	6. Оборотні
	7. Фонди обігу

18. Основним показником який визначає спеціалізацію сільськогосподарського підприємства є:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

19. Об'єктом дисципліни “Організація і планування сільськогосподарського виробництва” є:

1	Механізм взаємовідносин між сільськогосподарськими підприємствами;
2	Підприємство;
3	Механізм взаємовідносин підприємства з державою;
4	Процес планування в сільськогосподарських підприємствах.

20. Як називається показник який показує відношення прибутку до собівартості реалізованої продукції:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

21. Більш ніж скільки % голосів має бути присутніх на зборах учасників ТОВ щоб вони вважалися повноважними:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

22. При якій організаційно-правовій формі підприємства передбачена обов'язкова трудова участь засновників у його діяльності?

1	Товариство з обмеженою відповідальністю;
2	Акціонерне товариство;
3	Виробничий кооператив;
4	Повне товариство.

23. Хто, згідно закону «Про фермерське господарство», представляє інтереси фермерського господарства перед іншими організаціями, підприємствами, установами?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

24. Потреба в добривах визначається на основі:

1	Розміру посівних площ
2	Норм внесення та розміру посівних площ
3	Урожайністю сільськогосподарських культур
4	Цін на добрива

25. Який основний документ земельного законодавства регулює земельні відносини в Україні?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

26. Фондозабезпеченість -це:

1	Вартість основних виробничих фондів на 1 середньорічного працівника;
2	Відношення вартості валової продукції до вартості основних виробничих фондів.
3	Вартість основних виробничих фондів с/г призначення на 100 га сільськогосподарських угідь;
4	Відношення вартості основних виробничих фондів до вартості валової продукції.

27. Як називається документ в якому наведені дані про природні властивості земель, їх господарський і правовий статус, в якому наведено облік кількості і якості земель та її економічну оцінку:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

28. Потребу в насінні розраховують:

1	Діленням кількості насіння на площу
2	Множенням площі на потребу насіння на 1 га
3	Діленням площі на урожайність
4	Множенням урожайності з 1 га на площу
29. Основні виробничі процеси в рослинництві організовують відповідно до:	
1	Розміру площ і тракторів
2	Кількості працівників
3	Технологічних карт
4	Наявності матеріально-технічних ресурсів
30. Основною метою створення господарського товариства є отримання..	
<i>(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)</i>	

Методи навчання

Процес навчання з дисципліни заснований на використанні традиційних та сучасних технологій. Зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами (з використанням інформаційних технологій, методів проблемного навчання і візуалізації), практичні (семінарські) заняття (за допомогою розгляду ділових ситуацій, майстер-класів, практикумів), самостійна робота і мають за мету – набуття студентами практичних навичок з розроблення перспективних, та поточних планів діяльності підприємства, обґрунтовувати оптимальні варіанти розвитку підприємства, розробляти заходи удосконалення планування і контролю на підприємстві з використанням сучасного інструментарію з планування діяльності підприємства.

9. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки в НУБіП України» від 27.12.2019 р. поточний контроль знань та умінь студентів проводиться у формі тестів та шляхом виконання практичних і самостійних завдань за варіантами. Підсумковий контроль знань та умінь студентів проводиться у формі складання екзамену.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студентів відбувається згідно «Положення про екзамени та заліки в НУБіП України».

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

11. Методичне та матеріально-технічне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, викладачами кафедри підготовлені:

1. Любар Р.П ЕНК «Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях» в модульному динамічному об'єктно орієнтованому середовищі (MOODLE)

2. Ільчук М.М., Коновал І.А. Організація та планування сільськогосподарського виробництва. Навч. посібник. – К.:ЗАТ «Нічлава», 2013. – 55 с.

3. Персональні комп'ютери

12. Рекомендована література

Базова

1. Курсове проектування та підготовка випускних бакалаврських і магістерських робіт з організації агробізнесу. Навчальний посібник/ За ред. Л.Я.Зрібняка, М.М.Ільчука. – К.: ЗАТ "Нічлава", 2008. – 139 с.

2. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві: Підручник. – К.: КНЕУ, 2004. – 550 с.

3. Організація і планування сільськогосподарського виробництва. Навчальний посібник/ За ред. Л.Я. Зрібняка, М.М. Ільчука. – К.: ЗАТ "Нічлава", 2012. – 304 с.

4. Організація і планування сільськогосподарського виробництва / За редакцією М.М. Ільчука та Л.Я. Зрібняка. Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 456 с.

5. Тарасюк Г.М, Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства. – К.: «Каравела», 2011. – 352 с.

6. Швайка Л.А. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник. – Львів: «Магнолія плюс», 2004. – 268 с.

Допоміжна

7. Должанський І.З. Бізнес-план: технологія розробки. Навчальний посібник, 2-е вид. /І.З.Должанський. Т.О.Загорна. – К.:Центр учбової літератури. – 2009. – 384 с.

8. Дробот В.І. та ін. Бізнес-план розвитку сільськогосподарського підприємства/ В.І. Дробот, В.П. Мартянов, М.Ф. Соловйов, А.В. Токар: Навчальний по-сібник. – К.: Мета, 2003. – 336 с.

9. Економічний довідник аграрника/ За ред. Ю.Я.Лузана, П.Т.Саблука. – К.: Преса України, 2003. – 800 с.

10. Ільчук М.М. Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК: Навч. посібник /М.М.Ільчук, І.А. Коновал. – К.:ЗАТ «Нічлава», 2013. –308 с.

11. Македон В.В. Бізнес-планування: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 236 с.

12. Технологічні карти та витрати на вирощування сільськогосподарських культур / За ред. П.Т. Саблука, Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. - К.: ННЦ ІАЕ, 2005. – 402 с.

Інформаційні ресурси

<http://portal.rada.gov.ua/> – Верховна Рада України

<http://minagro.gov.ua/> – Міністерство аграрної політики України
<http://www.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики України
<http://www.minfin.gov.ua/> – Міністерство фінансів України